

govoriti papige francoski in nemški ali italijanski, v enem letu pa kar štiri jezike. Ruski list „Nov. Vrem.“ pristavlja opazko: „Takšnih profesorjev bi treba na ruskih gimnazijah, kjer se uče dijaki po osem let, pa se ne nauče niti starih, niti novih jezikov.“

Učiteljica — ministrova žena. Francoski minister mornarice Pelletan se je poročil z ubožno francosko učiteljico Denyse. Francozi, ki so ljudje, se seveda ne zgražajo ob tem dogodku, kakor so se zgražali „nadjudje“ Prusi ob znanem slučaju Löhningovem, ki se je poročil s pošteno hčerko navadnega vojaškega narednika.

Negalantni pregovori. Upoštevanje vredno dejstvo je, piše „Modern Society“, da imajo v deželah, kjer vlada proti ženskemu spolu največ galantnosti, na Francoskem, v Italiji in na Španskem, najostreje pregovore o ženskah. Morda najhujše, kar je bilo kdaj rečeno o ženskah, zna povedati Francoz: „Žena iz zlata je toliko vredna kakor mož iz slame.“ Posebno ljubeznivo se tudi ne glasi: „Lepa žena — slab razum.“ Milejše se sodi v pregovorih: „Žene, veter in sreča se stalno menjujejo,“ ali: „Tašča in sinaha sta vihar in toča.“ Italijani so jako modri in dalekovidni v svojih pregovorih, n. p.: „Poroči dekle in kupi konja samo pri sosedu.“ ali: „Žena, ki vedno sloni na oknu, je kot golob na cesti,“ potem: „Kdor hoče imeti situosti v življenju, si mora kupiti ladjo ali se mora oženiti.“ Brezdvomno zlobnost pa izražata pregovora: „Ako izgubi mož ženo in centezim, bo pogrešal centezim,“ dalje: „Priroda je obdarovala ženo in črešnje z lepoto v njej lastno škodo.“ Kakšne naj bodo ženske je težko povedati. Žene „vonjajočega raja“ Turkov so samo iz mošusa in rožnega vonja. Škotova izpoved se glasi: „Dekleta naj bodo mila in skromna, hitra v poslušanju, počasna v govorenju.“ Ali: „Žalostna je žena, ki nima jezika, a blagor možu, ki je tako dobil.“ Toda Škoti ne sodijo še tako strogo o ženskah kakor mnogi drugi narodi. Priznavajo sicer, da so „dekleta in steklo krhke stvari“, da je „bolje pol obešen kakor nesrečno oženjen biti,“ ali o ženski zlobnosti ne govorijo toliko. Španci imajo največ sarkazma v svojih pregovorih: „Res je, da je mnogo dobrih žen, toda vse so že pod zemljo.“ — „Ženska naj samo trikrat v življenju ostavi hišo: ko jo krstijo, ko se poroči in ko jo zakopljejo.“ — Kdor prime jeguljo za rep in žensko za besedo, lahko reče, da nima nič.“ — Posebno v nemilosti so pa vdove: „Kdor poroči vdovo s tremi otroki, poroči štiri tatove“, ali pa: „Živahna vdova se mora ali poročiti, pokopati ali pa zapreti v samostan!“ — Vsi ti pregovori seveda niso brez jedra, saj jih je rodila življenska modrost.

Poziv.

Učitelji, zbrani na čebelarškem shodu v Šmartnem pri Kranju dne 25. avgusta t. l., pozivljajo pisca člankov v „Slovenskem Narodu“ „Kranjsko ljudsko šolstvo in učiteljstvo“ naj objavi svoje ime, da se mu kot bodočemu nadzorniku poklonijo in zahvalijo za brezmiselnost in tudi denuncijantsko pisavo, ki gotovo koristi ugledu šolstva in učiteljstva. Sporoče mu tudi lahko nekaj kozlov, ki so jih postrelili razni c. kr. nadzorniki, zakaj zgledi, ki jih navaja on, so še premalo bedasti, da bi dostojno karakterizovali mizerijo našega šolstva! Slava takemu junaštvu!

Naznanilo.

Pri vseh knjigotržcih je dobiti po K 1.60
Navodilo k I. zv. Črnivčeve Računice.

Založila „Slovenska Šolska Matica“.

Odbor.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1574.

Kranjsko.

Na ljudski šoli v Bučanjah, katera se je razširila na dva razreda sta popolniti nadučiteljsko in drugo učno mesto.

Prošnje so vlagati semkaj do dne 8. septembra 1903.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 24. avgusta 1903.

Št. 1739.

Na petrazrednici v Postojni je eno mesto učitelja stalno popolniti.

Prošnje so vlagati semkaj do dne 7. septembra 1903.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 23. avgusta 1903.

Št. 1688.

Na enorazrednici v Vrbovem je popolniti izpraznjeno učno mesto.

Prošnje so vlagati semkaj do dne 3. septembra 1903.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 19. avgusta 1903.

Z. 1770.

An der zweiklasigen Volksschule Predassel nächst Krainburg ist die Oberlehrerstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen nebst dem Gehalte einer Naturalwohnung definitiv zu besetzen.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 8. September 1903 hieramts einzubringen.

K. k. Bezirksschulrath Krainburg, am 19. August 1903.

Eno leto učitelj v hribih.

Izkusil J—n.

(Dalje.)

Drva sem imel v kleti, ki je bila pod mojo sobo. Ko se je stemnilo, sem si jih nekoliko namosil. Potem pa sem vzel vrč ali škač ter šel po vode. Podnevi nisem opravljal takega opravila. Sveža drva sem sušil v pečni cevi ali kar na štedilniku. Nekoč se mi je pripetilo nekaj posebnega, kar zasluži da se otme pozabljivosti. To je bilo tako: Pred 9. uro zakurim v štedilniku. Da ne bi drva prehitro pogorela in ogenj ne ugasnil, jih naložim v štedilnik malo več kakor po navadi. Da bi imel zvečer suhih drv, denem jih sušiti na štedilnik in v cev. Grozen prizor, ko stopim ob 11. uri v kuhinjo! Skoro bi bil padel v znak. Še sedaj ne vem, kako sem se mogel premagati, da nisem začel klicati na pomoč. Ves kuhinjski prostor je bil napolnjen z dušljivim dimom. Na štedilniku pa je plapolal pol metra visok plamen, ki sem ga mogel skozi gosti dim komaj razločiti. Malo je manjkalo, da me ni zadela kap. Nos stisnem in oči zaprem, pa skočim mimo ognja k oknu, ki ga mehanično odprem. Zdaj začne goreti še bolj živo. Tudi v sobi odprem okna. Kmalu je bilo toliko bolje, da se ni bilo bati, da bi me zadušilo. Hitro pomečem goreča polena v štedilnik. Tudi žerjavico zgrebem v štedilnik. Na štedilniku sta bila dva razbeljena lonca, seveda skoro prazna, ker se je bila voda izparila. Iz cevi se je kadilo, da je bilo groza. Zadušiti me je hotelo, ko sem ven metal tleča polena in žerjavico. O, kako mi je dobro delo, ko sem stopil pod milo nebo! Iz kuhinje pa se je še vedno kadilo kakor iz dimnika. Zdaj šele sem začel trezno premišljati, v kaki nevarnosti je bilo vse poslopje. Ali sem isti dan kaj kosil ali ne, sem res pozabil.

Pozabiti ne smem krilatih mravelj, ki so me posetile nekega jesenskega dne. Miši so imele v moje stanovanje prost vhod in nasprotno. Kamor si pogledal, je bila mišja luknja. Skozi te luknje je prišla v sobo cela armada krilatih, skoraj 2 cm dolgih mravelj. Krila so se jim svetila kakor moj črvelj, ko sem ga „nabiksal“. Naselile so se po stropu, po

steni nad posteljo in po obojih okolo okna. S strahom sem šel spat. Saj bi bile lahko procesijo naredile naravnost v moj nos. Čez par dni so zopet izginile. Ker so me večkrat posetile, sem se jih privadil. Niso bile tako nemirne kakor miši.

Ker sem prišel do miši, naj povem, kako sem jih nekoč ponoči lovil. Po velikem ropotanju sem sodil, da je pod mojo streho ves zavod teh živali. Časih je tako strašilo kakor v kakem napol razpadlem, zakletem gradu. Ko ležem neki večer spat, pustim luč goreti. Ne traja dolgo, in miška se začne izprehajati po sobi. Za njo pride manjša miška. V kotu pa zagledam tretjo miško. To je bil menda „on“. Rade bi šle v kuhinjo, a vrata so bila zaprta. V slogi je moč. Vse tri začno obenem glodati sobna vrata. To je bilo škripanja. Ob sodim jih na smrt „in contumationem“. Vstanem, miške pa se poskrijejo. Najdem metlo ter jo vzdignem kvišku. V takem smešnem stanju čakam in čakam. Najprej vtakne iz luknjice svoj rilček starka. Ko vidi, da je vse mirno, pride bliže, za njo pa hčerka in on. Zapazil sem, da me je starka zagledala, glavico malo privzdigne in me gleda. Jaz pa niti z očmi ne trenem. Že glodajo v vrata vse tri moje znanke, pa vse na istem mestu. „Čisto zaman ne udarim“, si mislim, „če vse tri ne, vsaj ona bo moja.“ Prav tiho štejem: 1, 2, 3! Zdaj metla po tleh zagrmi, a miške nobene več ni.

Nisem lovec in nočem lagati. Lahko bi rekel, da so bile vse tri moje in čitatelj bi mi moral verjeti. Hitrost in gibčnost je miški orodje. Vol ima roge, konj kopita, pes zobe, ženska jezik. Prav je tedaj, da Stvarnik tudi miške ni pustil brez vsega orožja. Tako sem premišljal, ko sem ugasnil luč. in zopet legel. Kake pol ure je bil mir. Ali ko se je miškam srcece umirilo, se začne zopet direndaj. Kako mučno je to bilo! Prisiljen sem bil, odpreti jim vrata, da bi šle v kuhinjo. Sedaj je bil mir. Sanjal sem, da so miške lazile pod mojo odejo. Ko se pa zbudim, začutim miško, ki me voha po obrazu. Drugi večer nastavam past. O, kako se mi je srce smejalo, ko vidim zjutraj v nji dve jetnici. Te mi pač niso ušle.

Tista zima, ko sem bil primoran, ukvarjati se s kuharico, je bila jako huda. Brila je več dni strupena burja. Mislili smo že, da se je kdo obesil. Tanka burja je našla pot v mojo sobo skozi najmanjšo luknjico. Teh pa ni manjkalo. Saj mi je skozi zaprta vrata ušla miška na plano. Gospodar mi je pač obetal, da bo dal napraviti dvojna vežna vrata, in sicer tako dolgo mi je obetal, da je nastopila trda zima. Povedal sem že, da je bila klet pod sobo in kuhinjo. Kletna vrata so bila brez ključa, okna brez šip. Vrata se tudi niso dala zapreti. Lahko si je misliti, kako je ponoči burja žvižgala pod mojim stanovanjem. Časih sem čul tudi ropotanje. Ne brigam se dosti za to, misleč, da si dovoljuje burja tudi to. Ker je pa drv prehitro zmanjkovalo, sem se prepričal, da tat izkorišča gospodarjevo malomarnost. Sedaj šele je dal napraviti ključ. Kako mrzlo je bilo 5. prosinca, se da sklepati iz tega-le: V mraku grem z vrčem po vode na Gričarjev vodnjak. Ta vodnjak je bil zgrajen kaj imenitno. Saj je Gričar sam trdil, da je vreden veliko nad 1000 K. Zidan je, širok in globok. Po železnem kolesu se ovija močna veriga. Na obeh koncih verige pa je pripeto

vedro. Vrč postavim na zidan oklep. Veriga je bila tako jako mrzla, da so se je roke prijemale, kakor, da bi bila namazana z lepom. Bal sem se, da mi prsti odlete. Komaj odtrgam vrč z ledene plošče, je bil že primrznil na kamenitem oklepu. In ko hočem oditi, mi je bila primrznila noga na kameniti stopnici. Ker je ne morem takoj odtrgati, izgubim ravnotežje, mahnem z vrčem po zraku, da se voda izlije po mojem že itak zmrzlem telesu, telebnem na tla in z vrčem udarim po ledenih tleh. To ti je bil ropot! Mlada Gričarica priteče iz sobe, jaz pa bežim, kakor polit kužek v svojo kuhinjo. Ko se sušim pri štedilniku, mi prinese gospodarjeva hčerka vrč vode, rekoč: „Tu sem vam prinesla vode, ker se vam je vrč ubil.“ Za odgovor ji citiram pregovor: „Vrč hodi tako dolgo k vodnjaku, da se ubije.“

Večjih in manjših nesreč se mi je zgodilo mnogo. Neko noč bi se bil skoro zadušil, ker se je vžgal zaboj, v katerega sem deval pepel. Ko se zjutraj zbudim me je mučil kašelj, ker je bilo vse v dimu. Ubogi bukovski učitelj, v kakem strahu je bil! Ne bom pravil, kako sem nekoč padel po ledenih stopnicah, ki drže v klet. Pozabiti pa ne morem, koliko mraza sem užil ono zimo.

V sobi sem imel železno peč, ki je kaj slabo funkcionirala. Imela je to veliko napako, da je bila silno stara. Zato že ni mogla držati dima. Špranje sem mašil s kruhom — Bog mi odpusti. Ko se je soba malo ugrela, sem moral zračiti. To je bila pokora, kakor bi imel vse naglavne grehe. Soba je bila mrazu izpostavljena na vseh šestih straneh. Zgoraj vedno odprto podstrešje, hišica pa z opeko krita; spodaj tako mrzla klet, da so v nji zledenela sveža drva; ob ostalih štirih straneh pa je razsajala divja burja. Če sem se hotel ogreti, sem moral iti v posteljo, pa pokriti sem se moral s težko zimsko suknjo. Če je čez noč snežilo, je bilo v veži za vrati polno snega. Zunaj pa so bila vrata s snegom pokrita od tal do strehe. Paziti sem tedaj moral, kako sem vrata odpiral. Da sem prišel v šolo, sem moral sneg gaziti do pasu. Da, pomilovanja sem bil vreden!

Tako se mi je godilo na Bukovcu vso zimo. Ubogi bukovski učitelj! Ta moja beda ni mogla ostati tajna, ker je bila znana vsi vasi. Sram me je bilo. Dim je naznanjal vaščanom, kdaj sem opravljal svoj posel. In če je hotela radovedna babnica vedeti, če sem doma ali sem morda odpotoval ji je bilo treba pogledati le na streho. Dva tovariša, Miško in Rjavca sem imel sicer blizu, a če je zamedlo, smo bili ločeni. Vesel sem bil, če so prišli orožniki iz Sokolovca ali užitninski uradnik iz Hrušovca, akoravno zadnji ni dal rad za pijačo. Pili pa smo ga vseeno. Tako sem vendar včasih zvedel kako novico. Miško me je iz početka večkrat povabil na kosilo. Odkar je pa počil glas, da prevzamem organistovo službo v Smrekovcu, ni me več povabil in tudi obiskal me ni več. Premalo sem bil še izkušen, da bi si znal to izpremembo razlagati. Pretekli so trije meseci, ne da bi se bila videla. Po raznih okoliščinah je pa Miško zvedel, da je ta glas prišel iz farovža ter da jaz nisem s tem v prav nikaki zvezi. Zjasnilo se mu je. „Umeten prepir, kaj ne, tovariš?“ je rekel večkrat Miško, ko sva zopet sedela pri polni kupici. O, mein Gott, wie groß iz dein Tiergarten!

(Dalje.)

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/4 strani 10 K, 1/8 strani 8 K, 1/16 strani 4 K; manjši inserati po 20 h pet-vest. Večkratno objavljanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.